1837. **No. 83.**

LEEUWARDER COURANT.

DINGSDAG **den 17 OCTOBER.**

LEEUWARDEN, *den* 16 *October.*

Eene buitengewone Nederlandsche Staats-Courant, in den namiddag van den 12 dezer te 's Gravenhage in het licht verschenen, bevat de volgende hoogsttreurige tijding:

„Het heeft der Goddelijke Voorzienigheid behaagd, Hare Majesteit de Koningin heden middag, ¼ voor één ure, tot zich te nemen.

Gedurende den laatsten tijd van Hoogstderzelver verblijf op het Loo aan eene toenemende verzwakking geleden hebbende, welke echter Harer Majesteits terugkomst op den 4 dezer in deze residentie niet heeft verhinderd, zijn Hare krachten daarna steeds blijven afnemen, en is Hare Majesteit, nadat, vooral sedert gisteren avond, Haar toestand meer en meer en spoedig verergerd was, zachtelijk ontslapen.

Het overlijden van H. M. de Koningin zal zeker alle Nederlanders diep treffen. Haar dood is een groot verlies voor het Vaderland, voor het Koninklijk geslacht en in het bijzonder voor onzen geëerbiedigden Koning, met wien zij in zoo vele lotverwisselingen gedeeld heeft, en van wiens leven Zij de vreugde en den troost uitmaakte. De zachte deugden, welke de Koningin versierden, de milddadigheid, door welke zij zich onderscheidde, hare lieftalligheid en echt Christelijke Godsvrucht zullen Haar lang bij de Nederlanders in gezegende nagedachtenis doen blijven.

Hare Majesteit Koningin FREDERICA LOUISA WILHELMINA van Pruissen, werd op den 18 November 1774 geboren, en trad op den 1 October 1791 met den Erfprins *van Oranje*, nu Koning der Nederlanden, in het huwelijk.

Sinds eenigen tijd was Hare vroeger reeds verzwakte gezondheid merkbaar verminderd, hetgeen in de laatste weken wel zeer was toegenomen, doch zonder dat men, naar het schijnt, een zoo spoedig einde verwachtte. Den 10 dezer nam de ziekte een' ernstigen keer, welke H. M zoo sterk aantastte, dat zij den 12 ll. kwartier voor één ure voor het geweld derzelve bezweek, in den ouderdom van 62 jaren en bijkans elf maanden.

BERIGT VOOR DE SCHEEPVAART.

Aan de belanghebbenden wordt bij dezen bekend gemaakt, dat van heden af, de doorvaart aan de *Kiestrazijl*, op de Harlinger Trekvaart, bewesten Franeker, plaats heeft door de aldaar nieuw gebouwde Sluis, en wel door den Noorder Koker, terwijl voor die schepen, welke van boven lasten zijn voorzien, gebruik kan worden gemaakt van den Middenkoker, onder bepaling, dat men tijdig waarschuwe of roepe, om de brug te kunnen afdraaijen, en waarop men vooral bij nacht bedacht zij, zijnde het echter verboden, om met staande zeilen door te varen.

Leeuwarden, den 12 October 1837. *De Staatsraad Gouverneur van Vriesland,* VAN ZUIJLEN VAN NIJEVELT.

PRUISSEN.

BERLIJN, *den* 5 *October.* De heer *A. van Humboldt* alhier, heeft de volgende uitnoodiging aan de natuurkundigen gedaan:

„Om te onderzoeken, of de sedert vele jaren (1799—1836) waargenomen merkwaardige sterverschieting, in de eerste helft der maand November, ook in merkbare verbinding staat met de verschijning van het *tellurischen magnetismus*, noodige ik, in overeenstemming met mijnen geachten vriend, den heer hofraad *Gausz*, alle natuur- en sterrekundigen, welke op onze *magnetische stationen*, met den *Gambeijschen deklinatorium*, of met den naauwkeuriger Gausziche spiegel-toestel zijn voorzien, uit, om *de veranderingen der afwijking van* 13 *November des middags tot* 14 *November des middags* onafgebroken in zoo min mogelijk kleine tusschenpozingen, waar te nemen. Terwijl ik dit verzoek doen vermeen ik iederen onderzoeker, die aan den *magnetischen perturbationen* meer moeite kan aanwenden, te moeten herinneren, dat, in de laatstverloopene 6 jaren de groote sterverschietingen meermalen in en buiten Europa, niet in den nacht van 13 op 14 Nov., maar in de nachten van 12 op 13 of van 14 op 15 Nov. zijn waargenomen. Waarnemingen in deze nachten zijn daarom even zeer belangrijk."

Volgens de Petersburger couranten van den 27 September, is H. M. de Keizerin des avonds ten 6 ure van den 5den, bij aankomst te Wosnesensk, voor de poort door haren gemaal, vergezeld van 150 generaals en van de te Wosnesensk aanwezige vreemde personages, ontvangen en ingehaald. Des avonds was de stad prachtig geillumineerd, waarbij zich vooral onderscheidde de gevel van het huis, bewoond door den generaal graaf *van Witt*, opperbevelhebber der aldaar vereenigde troepen, en hetwelk op de markt tegen over het paleis gelegen is. Op de markt zelve lieten zich 2000 muzijkanten en 3000 zangers hooren.

FRANKRIJK.

PARIJS, *den* 9 *October.* Heden is door de telegraaf de tijding ontvangen van den dood van de Hertogin *van Saint-Leu*. *Hortence Eugenie de Beauharnais*, Hertogin *van Saint-Leu*, is den 13 April 1783 te Parijs geboren, met *Lodewijk Buonaparte* gehuwd en den 5 dezer in Zwitserland overleden; zij was dus 54 jaren oud.

Van den 10*den.* De brieven uit Toulon, dezen morgen ontvangen, hebben berigten uit Bona, van den 2 October aangebragt. Den 30sten heeft zich het leger in beweging gesteld, in drie colonnes. De bergpas van Ras-el-Akbah, welke door de Arabieren tot den 27sten was bezet, hebben zij eensklaps verlaten om zich onder de muren van Constantine te vereenigen. Het expeditie-leger heeft dus deze bergengte, welke goed verdedigd onneembaar was, zonder slag of stoot doorgetrokken, en bevindt zich thans nog op twee dagreizen van Constantine. Om het zonderlinge gedrag van *Achmed*, die eene zoo voordeelige positie als de genoemde bergengte, ongebruikt heeft gelaten, te verklaren, wordt aangevoerd, dat hij bevreesd is geweest, dat hem de terugtogt naar Constantine afgesneden mogt worden, door *Farrhad*, het hoofd der magtigste stammen van de woestijn, en *Achmet*'s hevigste vijand, die thans met een leger ten zuiden van Constantine in aantogt is.

Van den 11*den.* Heden was alhier het gerucht in omloop, dat door de regering eene telegraphische depêche uit Toulon ontvangen was, zeer gunstige tijdingen omtrent den veldtogt naar Constantine behelzende. Bij het vertrek van den post was echter de inhoud dezer depêche nog niet medegedeeld.

De berigten uit Spanje, sedert onze vorige door het gouvernement openbaar gemaakt, luiden aldus:

„*Bayonne, den* 9 *October, ten half zeven ure. Espartero* en *Lorenzo* waren den 1sten te Lerma, en *Carondelet* te Gumiel; don *Carlos* was te Covarrubias met *Zariatéguy*.

„*Oraa* heeft te Daroca artillerie en krijgsbehoeften doen aankomen, ten einde Cantaviéja te belegeren. Het fort van Peralta, met 500 man garnizoen, is genomen.

„*Urana* belegert thans Lodosa.

„De *Officiële Gazette* van Madrid, van den 4den, behelsde nog niet de officiële benoeming van de nieuwe ministers."

„*Narbonne, den* 9 *October.* De verkiezingen lieten zich den 3den te Valencia gunstig voor de gematigde partij aanzien. *Cabrera* en *Forcadell* waren te Villar aangekomen. Men gelooft dat *Oraa* te Uriel zich bevindt.

„De brigadier *Carbo* heeft te Maulleu, bij Vich, den 4den de bende van *Mallona* geslagen en 200 krijgsgevangenen gemaakt.

„Den 3den was Barcelona rustig, 3000 opstandelingen waren te Vacarisal (zes mijlen van die stad). De Carlisten waren meester van den Opper-Ebro, van Tortosa tot Mequinenza."

Langs den gewonen weg heeft men tijdingen uit Madrid, van den 3den, ontvangen, luidens dezelve was het nieuwe ministerie nog geenszins bepaald zamengesteld. De heeren *Ulloa* en *Raphael Perez* alleen hebben onvoorwaardelijk de hun aangebodene portefeuille aangenomen, doch met de overigen is men nog in onderhandeling. Onder anderen schijnt het vele zwarigheden in te hebben om den heer *Castejon* te bewegen tot het aanvaarden van een ministerie, en de heer *Balanzat* is van zulk eene zwakke gezondheid, dat hij de werkzaamheden aan den hem opgedragen post verbonden onmogelijk kan vervullen. Men denkt dan ook dat in zijne plaats de generaal *Aldama* zal worden benoemd.

Overigens is de stemming in de hoofdstad zeer gunstig. De bevolking zag met vreugde dat *Espartero* en *Oraa* den pretendent te gemoet gingen trekken, en streelt zich thans met het vooruitzigt, dat hunne vereenigde magt eindelijk don *Carlos* in zijne schuilhoeken zal vervolgen, om zijne magt daar te vernietigen.

NEDERLANDEN.

'S GRAVENHAGE, *den* 12 *October.* Naar Berlijn en andere hoofdsteden zijn adjudanten des' Konings vertrokken, om de treurige tijding van het overlijden Hr. Ms. aan de betrekkingen van het Koninklijke gezin bekend te maken.

Personen van allen rang en stand hebben zich beijverd, om aan het Hôtel van Z. K. H. den Prins *van Oranje*, ten teeken hunner innige deelneming, hunne namen in te schrijven. — Men ziet de bekendmaking van eenige beschikkingen, nopens het dragen van den rouw, te gemoet.

Zijne Exc. de minister van Binnenlandsche Zaken heeft zich naar de provincie Overijssel begeven, ten einde de kanalen aldaar in oogenschouw te nemen, en wordt binnen weinige dagen alhier terug verwacht.

LEEUWARDEN, *den* 16 *October.* Sedert het ontvangen der treurige tijding van het overlijden van Neerlands beminde Koningin, worden de onderscheidene klokken dezer Stad bij herhaling geluid.

Men meldt uit 's Hage dat de opening der zitting van de Staten-Generaal heden zonder bijzondere plegtigheden geschieden zal. Even als in 1819, ter gelegenheid van het overlijden van H. K. H. de hertogin douairière van Brunswijk-Lunenburg, zal een van 's Konings ministers of eene commissie belast worden met het openen der zitting, namens den Koning, en de Koninklijke aanspraak voorlezen.

Met brieven uit Java, te 's Gravenhage ontvangen, verneemt men thans nopens de reis van Z. K. H. prins *Frederik Hendrik* van Amboina naar Soerabaija, dat Z. K. H. van den 27 April tot den 12 Mei te Amboina gebleven is, gedurende welken tijd dat eiland door aanhoudende vrij sterke aardbevingen geteisterd is geworden. Den 12 Mei is de prins met de *Bellona*, vergezeld van de brik *de Snelheid* (die den 7 Mei van Banda te Amboina was aangekomen), naar Banda gestevend, alwaar hoogstdezelve den 17den is aangekomen en tot den 24sten vertoefd heeft. Het oogmerk was, om ook nog het eiland Saparoca te bezoeken, maar, nadat men eenige dagen tegen noordweste winden geworsteld en hoogst ongunstig weder ontmoet had, heeft men dat plan opgegeven, en de terugreis regtstreeks naar Soerabaija aangenomen. Den 4 Junij is Z. K. H. te Oedjong-Panka, nabij Soerabaija, en den 9den (zoo als wij reeds gemeld hebben) ter reede van laatstgenoemde stad aangekomen.

Uit het verslag van Z. Exc. den minister van binnenlandsche zaken, nopens den staat der lagere scholen in 1835 bij de staten-generaal ingediend, blijkt dat het getal leerlingen, welke in de onderscheidene provincien gedurende dat jaar op die scholen onderwijs hebben genoten, in verhouding tot de bevolking voor elke *duizend* zielen was als volgt: in

Drenthe	165	op nagenoeg *een-zesde*	der bevolking.
Overijssel	160	—— *een-zesde*	——
Vriesland	150	—— *een-zevende*	——
Groningen	145	—— *een-zevende*	——
Zeeland	124	—— *een-achtste*	——
Utrecht	122	—— *een-achtste*	——
Gelderland	119	—— *een-achtste*	——
Noord-Holland	108	—— *een-negende*	——
Noord-Braband	105	—— *een-negende*	——
Zuid-Holland	98	—— *een-tiende*	——

De *gemiddelde* verhouding voor alle gewesten was 124 of ⅛ der bevolking, *Drenthe* en *Overijssel* staan in dit opzigt op den hoogsten, *Zuid-Holland* op den laagsten trap.

Op den 10 October is te Amsterdam, onder voorzitting van Zijne Excellentie den Minister van Staat, Mr. *A. van Gennep*, als belast met het voorzitterschap van deze Vergadering, gehouden de gewone zitting van het AmortisatieSyndicaat, in welke de verrigtingen, gedurende het *veertiende* Boekjaar, geëindigd den 30 Junij 1837, en de Rekening en Verantwoording deswege, met algemeene stemmen door de Vergadering goedgekeurd en de door de Permanente Commissie gedane voorstellen, aangenomen zijn geworden.

Uit Groningen wordt onder dagteekening van den 12 dezer gemeld:

Heden heeft de hooggeleerde heer *H. C. van Hall* het Rectoraat dezer hoogeschool overgedragen aan den hoogleeraar *P. Hofstede de Groot*, met het houden eener plegtige redevoering: *de Neerlandia Historiae naturali excolendae atque amplificandae reliquis Europae partibus non minus idonea*, d. i.: *over Nederland, ter beoefening en uitbreiding der Natuurlijke Historie niet minder geschikt dan de overige deelen van Europa.*

De prijzen voor de bekroonde verhandelingen werden hierna aan de overwinnaars uitgedeeld: eene Gouden Medaille in de Faculteit der Bespiegelende Wijsbegeerte en Letteren aan den heer *A. C. van Heusde*, Candidaat in de Letteren aan de Hoogeschool te Utrecht; in de Faculteit der Godgeleerdheid aan den heer *M. van Staveren*, Candidaat in de Godgeleerdheid aan de hoogeschool te Groningen, en een loffelijk Getuigschrift aan den heer *T. van Duinen*, Student in de Godgeleerdheid te Groningen.

Tot Secretaris van den Academischen Senaat is benoemd de Hoogleeraar *C. de Waal*.

Heden avond hebben de Heeren Studenten, bij fakkellicht en met mu-

zijk, een optogt door de stad gedaan, en eene serenade gebragt aan den afgetredenen en nieuw benoemden Rector-Magnificus en aan eenige andere personen.

Van Zwolle wordt berigt: Den 29 September is door den landman *Wichart Roeten*, in de Roebollige hoek, in Mastenbroek, gemeente Zwollerkerspel, gevangen een vogel, hebbende een krommen bek, gelijkende naar een arend, met een houtje aan den poot, waarop stond geschreven aan de eene zijde: *Helgoland d. 28 Sept.* 1837, *wind S. S. O.* en aan de andere zijde *Schip Johannes von Hamburg.*

In een der jongste no. van het *Athenæum* vindt men eenige bijdragen tot de statistiek betreffende Oud-Nederland. Daaruit blijkt nagenoeg in overeenstemming met de van regeringswege opgemaakte berekeningen, dat in twee tijdruimten, zoowel namelijk van 1815 tot 1824 als van 1832 tot 1835 van de 1000 zielen 26 per jaar in het geheele Koningrijk zijn gestorven, en in elke provincie afzonderlijk:

	1815—1824	1832—1835.
Noord-Braband	23	24½
Gelderland	22½	21
Noord-Holland	30	34½
Zuid-Holland	30	33½
Zeeland	36	33½
Utrecht	26½	28½
Vriesland	20½	19½
Overijssel	26	23½
Groningen	21½	20½
Drenthe	26½	20

De provincie Vriesland vertoont in beide tijdsruimten de gunstigste, en de provincie Zeeland de ongunstigste resultaten.

Uit de opgaven over de gelijke tijdsruimten tot berekening van den gemiddelden leeftijd in de provincien van Oud-Nederland blijkt, dat die leeftijd over het geheele Rijk nagenoeg 20 jaren heeft beloopen; in elke provincie afzonderlijk, als volgt: Noord-Braband 21 jaren, Gelderland 23, Zuid-Holland 15½, Noord-Holland 15½, Zeeland 14½, Utrecht 18, Vriesland 25, Overijssel 20½, Groningen 23½, Drenthe 21½ jaren. Een en ander doet de gevolgtrekking opmaken, dat Vriesland de gezondste, Zeeland de ziekelijkste provincie zij.

De vermeerdering der bevolking, in verband beschouwende met de geboorten en de verplaatsing van vreemdelingen herwaarts in aanmerking nemende, zoo wordt een gemiddelde aanwas van bevolking over het rijk verkregen van 9 personen per 1000 zielen. Vriesland levert in dit opzigt de meest gunstige slotsom op, als zijnde de bevolking in deze provincie gedurende de vier jaren die tot grondslag van deze berekening zijn gelegd 1832—1835 vermeerderd met 13½ per duizend zielen. Noord-Holland bood de ongunstigste slotsom aan, als hebbende de bedoelde berekening aldaar ½ per duizend zielen bedragen. In de overige gewesten aldus: Noord-Braband 9 per duizend zielen, Gelderland 11½, Zuid-Holland 5½, Zeeland 9, Utrecht 10½, Overijssel 7½, Groningen 11½, Drenthe 11½.

Aannemende dat vreemdelingen altijd die plaatsen tot woning verkiezen, die hun de meeste bronnen van bestaan aanbieden, en aldus de bevolking vermeerderen, zoo zou men uit deze opgaven moeten besluiten, dat Vriesland thans het meest en Noord Holland het minst welvarend gewest des Rijks zij, doch welligt zou hiervan als men de bovendrijvende soort van werkzaamheden in onderscheidene gewesten mede in aanmerking nam, wel iets zijn af te dingen. Intusschen blijkt het opmerkelijk, dat de bevolking van Vriesland van 1815 tot 1835 met het aanzienlijk getal van 44,719 is vermeerderd. Dit zoo voortgaande zal er de bevolking in 80 jaren verdubbeld zijn, zij bedroeg in 1835, 221,273 hoofden.

De bovengemelde opgaven worden besloten met eenen staat wegens de onwettige geboorten in het Rijk in 1835. Over het geheel hebben er nagenoeg 55½ per 1000 geboorten plaats gehad; en in elke provincie afzonderlijk, als volgt: in Noord-Braband 60, Gelderland 50, Noord-Holland 53, Zuid-Holland 71, Zeeland 80½, Utrecht 60½, Vriesland 39½, Overijssel 41½, Groningen 65½ en Drenthe 33½.

Hieruit zou blijken dat Zeeland het ongunstigste, Drenthe het gunstigste resultaat nopens den staat der zedelijkheid zou geven, doch te regt wordt opgemerkt, dat deze uitslag voor alles behalve eene *axioma* mag worden gehouden, vermits hiertoe de gemiddelde verhouding van onderscheidene jaren gevorderd wordt en tevens ontbreken nog de grondslagen, als de belasting die in onderscheiden provincien op het gedisteleerd geheven wordt, en de registers van gevonnisde misdadigers in aanmerking dienen genomen te worden om tot de oogenschijnlijke zekerheid in dezen te komen.

Den 10 dezer heeft, in de Belgische kamer van vertegenwoordigers, de minister van finantien op het bureau nedergelegd een ontwerp, betrekkelijk de vervaardiging van gouden munten. Dezelve zullen bestaan in stukken van 10, 25, 50 en 100 franken. Het tijdstip, waarop de 5 en 10 guldenstukken niet meer gangbaar zullen zijn, zal nader bepaald worden. De kamer is hierop, ten einde de afdeelingen den tijd te geven om de verschillende ingekomen ontwerpen te onderzoeken, tot den 19 uiteen gegaan.

Uit de opgave van den Belgischen minister van finantien, bij het voorstellen van het budjet van 1838, blijkt, dat, om in de meerdere kosten der landmagt, ten bedrage van 4 millioen, te voorzien, hij eensdeels de additionele centen op de grondlasten van 10 tot 15 vermeerderen, en anderdeels eene nieuwe belasting, bij wijze van abonnement, van de verkoopers van gebrande wateren wil vorderen, welk een en ander de inkomsten met een paar millioen zou vermeerderen; het ontbrekende hoopte hij door de meerdere opbrengst der verdere belastingen te zullen vinden. Voorts verzekerde de minister, even als zijne voorgangers, de buitengewone kosten van de landmagt, als een noodwendig gevolg van de dreigende houding van Nederland, bij eene eventuële verrekening te zullen doen gelden.

Op verzoek van de Gouverneurs der Noordelijke provincien van Zweden, en uit hoofde van den slechten oogst van dat gedeelte van het Rijk, heeft de Regering bepaald, dat te Pitea, Lulea, of Haparanda 15,000 tonnen rogge en gerst zullen mogen worden ingevoerd, tegen betaling van de helft der gewone regten op den invoer van rogge en gerst van buiten 's lands; en heeft zij verder toegestaan dat dezelfde vermindering van regten zal worden toegestaan voor de latere bezendingen rogge en gerst, die in den loop van dit jaar in de bovengemelde havens zullen worden ingevoerd.

De berigten uit Petersburg van 30 September deelen uitvoerige berigten mede nopens de groote kavalerie manoeuvres, die te Wosnesensk hebben plaats gehad. Vele vreemde opperofficieren, die dezelve hebben bijgewoond, hebben van Keizer *Nicolaas* ridder-orden ontvangen; de Hertog *Bernhard van Saksen-Weimar* heeft de St. Andreas-orde bekomen. De Keizerlijke familie was den 18 September te Odessa aangekomen.

Ter vervulling der vacature, veroorzaakt door het overlijden van den wel-eerw. zeer gel. heer *Jan Hendrik Langewagen*, heeft de breede kerkeraad der hervormde gemeente te Purmerende, op den 28 September 1837, uit een te voren gemaakt gros van predikanten, geformeerd het volgende *twaalftal* (alphabetisch gesteld): DD. *Carpentier Alting*, te Purmerland; *Battekéé*, te Breskens; *van Balen Blanken*, te Wognum en Wadway; *Sickens Boelens*, te Wolvega; *Broedelet*, te Durgerdam; *Cats*, te Lier; *Heringa*, te Delfzijl; *Jungius*, te Emnes; *Kotting*, aan de Helder; *van der Mandele*, te Egmond aan Zee; *Saffrij*, in de Rijp; *Toussaint*, te Ilpendam. *Zestal:* DD. *Battekéé*, *Sickens Boelens*, *Cats*, *Heringa*; *Jungius* en *van der Mandele*. Op den 5 October zijn op het *drietal* geplaatst: DD. *Sickens Boelens*, *Cats* en *Jungius*, en daaruit beroepen: Do. *Jan Sickens Boelens*, predikant te Wolvega.

M E N G E L W E R K.

AANBEVELING
VAN HET GEBRUIK VAN GEMALEN BEENDEREN VOOR BEMESTING VAN LANDEN.

In het Mengelwerk dezer Courant van den 27 Junij dezes jaars, no. 51, komt een Verslag voor van het zeer algemeen en menigvuldig gebruik van Beenderen-meel, tot bemesting van landen in *Engeland*; zoo mede van de verschillende oordeelvellingen over de nuttigheid dier bemesting en de ten deele nog onzekere uitwerkselen daarvan: welke onzekerheid grootendeels voortvloeit uit de weinige kennis welke men tot nog toe, hier te lande, bezit van de regte aanwending en het gepaste gebruik van die meststof.

„ Door Beenderen-meel moet men *niet* verstaan gemalen poeder van uitgekookte Beenderen, welke van hun vet ontdaan en naderhand gegloeid zijn, zoo als in het boven aangehaalde Verslag voorkomt; maar kleine gebroken stukjes (de grootste hoogstens 1 Ned. duim) van raauwe, met al hun gelei en vetstof nog voorziene Beenderen.

„ De opgave van de doelmatige aanwending van deze nieuwe mestsoort, is ons door eene kundige hand bereidwillig medegedeeld; en daar wij aan de echtheid daarvan geenszins twijfelen, kan dezelve alzoo gerust den Landbouwers worden aanbevolen, zij komt hoofdzakelijk hierop neder:

„ Dat de gemalen Beenderen op ligte zandbodems weinig of geen nut aanbrengen, als zijnde daarop veel te heet; doch dat dezelve het voordeeligst werken op schrale, raauwe, leemachtige, koude en steenachtige gronden, gelijk ook op drooge, uitgewaterde moer- of turfachtige (veenachtige) bodems."

De voordeelen, welke aan deze meststoffe worden toegeschreven, zijn de volgende:

1°. Eene weelderige planten-groei, en de bevordering van eene levendig groene kleur. De planten verkrijgen door dezelve eene sterke levenskracht;
2°. Schadelijke insecten, als aardvloo, slakken en wormen worden daardoor afgeweerd;
3°. Mindere groei van onkruiden;
4°. Vroegere rijpwording der vruchten;
5°. De korrels en knollen worden grooter en smakelijker, de halmen sterker dan bij stalmestverbouwing, en de opbrengst wordt vermeerderd;
6°. De bemesting door beenderen houdt lang aan, doch is, eens *goed* gedaan zijnde, slechts om de 5 of 6 jaren weer noodig;
7°. Zij bewaart den grond voor eene al te sterke uitdrooging;
8°. Deze bemesting zou in evenredigheid beter koop zijn dan de gewone stal-bemesting.

Hoe fijnder het Beenderen-meel is, des te sterker en spoediger is deszelfs werking: doch hoe grover, des te langer houdt de vruchtbaarmakende kracht aan: en daar het meel uit onderscheidene fijnere en grovere deelen bestaat, is hetzelve in alles geschikt aan beiden te voldoen; gevende de grofste deelen tevens het voordeel den grond behoorlijk los te houden.

De werking wordt versterkt, indien men de gebroken beenderen vooraf aan eene gisting onderwerpt. Men lost tot dat einde eenig keukenzout of salpeter in water op, bevogtigt daarmede de gebroken beenderen zoo veel, dat dezelve niet aan elkander kleven; men kan hiertoe ook eenvoudige gier (jarre) bezigen. Men legt de massa op hoopen tot zoo lang, dat dezelve eene doordringende reuk beginnen te verspreiden. Deze handelwijze bevordert ongemeen de oplosbaarheid der been-zelfstandigheid.

De hoeveelheid, welke tot eene behoorlijke bemesting gevorderd wordt, is verschillende naar den bodem en de vruchten die verbouwd zullen worden. Zij bedraagt bij winter- en zomergewassen: voor Raapzaad, Hennep, Gierst, Boekweit, Erwten, Linsen, Knollen, Papaverzaad, Kaardebollen en andere handelgewassen van 200 tot 350 Ned. ponden op een bunder.

Het doelmatigste is, dat het meel op de ploegvoren gelijkelijk uitgestrooid en met het zaad te gelijk wordt ondergeëgd.

Bovenal groeit het Lijnzaad uitmuntend op de beenderen-bemesting. Het Vlas verkrijgt er eene lengte en fijnheid door, hoedanige het door geene andere mest erlangt.

Voor Tabak, Kool en andere hakvruchten rekent men op vijf planten een handvol gebroken beenderen. Men kan het meel hier eerst bij het behakken uitstrooijen en zoo onder brengen. Bij Aardappelen, Mangelwortelen en Koolrapen, verkrijgt men de beste uitkomsten, wanneer men bij het planten in ieder gat eenen kleinen eetlepel vol gebroken beenderen stort.

Op Weiden, Klaver- en Lucernevelden bezigt men op een bunder van 200 tot 300 Ned. ponden. Hier bereikt men het best het oogmerk der bemesting, wanneer men de velden, nadat dezelve met de beenderen-stukken bestrooid zijn, ter dege opëgt, ten einde dezelve met eenige aarde bedekt worden. (Dit zal op de kunstweiden vooral toepasselijk moeten worden gemaakt, die opzettelijk met Gras, Klaver of Lucerne bebouwd worden.)

Tot dus verre zijn er geene genoegzame gelegenheden geweest, om behoorlijke proeven met beenderen-mest te doen, uit hoofde dezelve in ons Rijk niet was te bekomen. De ondergeteekenden bieden thans die gelegenheid aan, als zijnde door een nieuw uitgevonden werktuig, waarop Zijne Majesteit de Koning octrooi heeft verleend, in staat om in die behoefte, tegen den prijs van *f* 3,50 per 50 Ned. ponden, te voorzien. Zij bevelen zich tot dat einde in de begunstiging van alle beoefenaars en voorstanders van den landbouw aan, en hopen dat de baarblijkelijke voordeelen, welke de ondervinding elders reeds heeft opgeleverd, ook den Friezen en overige Nederlanders zal aansporen om hunne gehechtheid aan het oude aan het belang en de vermeerderde produktieve waarde hunner landen zoo veel mogelijk op te offeren.

Leeuwarden. A. VAN DER PLOEG, EN COMP.

De ondergeteekenden, door de deelnemers der Spaarbank alhier benoemd tot het opnemen der rekening van de door Directeuren derzelver gehoudene administratie over het boekjaar loopende van 1 Julij 1836 tot 30 Junij 1837, maken door deze aan hunne mede-ingezetenen bekend, dat zij op heden de voormelde rekening en het gehouden beheer hebben nagegaan en opgenomen, alsmede van het fonds der Spaarbank inzage hebben genomen, zijnde het den ondergeteekenden tot een waar genoegen hunne welbevinding in allen opzigte tot den meesten lof voor Directeuren der Spaarbank te mogen vermelden.

Onder de veelvuldige nuttige werkzaamheden van deze zoo belangrijke inrigting is in het bijzonder der ondergeteekenden aandacht gevallen op het wekelijksch uitbetalen van kleine pensioenen, zoo als die van militairen, ten bedrage van *een à twee honderd* gulden 's jaars of daaromtrent, hetwelk geheel kosteloos voor de belanghebbenden door de Directie wordt verrigt; zoodat zij, die eenig voorschot op de hun toekomende pensioenen verlangen, niet genoodzaakt zijn te dien einde hunne toevlugt te nemen tot particulieren, die veeltijds daaruit een overmatig gewin zoeken. Dit noopt de ondergeteekenden, om de aandacht van diegenen, welke met pensioenen van voormelden aard begunstigd zijn, hierop te vestigen, en hen aan te moedigen tot het gebruik maken van de gunstige gelegenheid, welke hun te dezen door de Directie der Spaarbank wordt aangeboden, en waarvan reeds een aantal belanghebbenden het gemak en voordeel ondervindt.

Leeuwarden, O. R. VAN ANDRINGA DE KEMPENAER.
den 13 October 1837. A. IJPEIJ.
P. DE VRIES.
J. J. VAN VLOTEN.
W. HABBEMA, Bz.

Met toestemming van Edele Achtbare Heeren Burgemeester en Wethouders dezer Stad, zullen Roomsch Catholijke Armvoogden, op Woensdag den 18 dezer, hun groot jaarlijksch Collect doen, tot aankoop van Turf, voor de Armen hunner Gemeente.

Daar de groote hoeveelheid van Armen en bekrompene omstandigheid hunner Administratie, bij derzelver Stadgenooten genoegzaam bekend is, rekenen Armvoogden het overbodig, om door meerdere uitnoodiging dezelve op te wekken tot milddadigheid, dewijl zij door de ruime bijdragen in vorige Collecten, hetzelve zoo dikwijls hebben ondervonden.

Leeuwarden, N. L. METZ, *President.*
den 12 October 1837. N. ROMPEL, *Secretaris.*

Nederlandsche Handel-Maatschappij.

De Directie maakt bekend, dat door haar zal geveild worden te *Rotterdam*, op *Woensdag den 25 October* 1837:

20777 Kranjangs en Kanassers }
239 Kisten } JAVA SUIKER, liggende *aldaar.*
266 Matten }

2424 Kranjangs en Kanassers JAVA SUIKER, liggende te *Middelburg.*

Waarvan de Monsters, benevens de Notitien met de Veil-Conditien, in tijds zullen worden uitgegeven.

Amsterdam, VAN DER HOUVEN, *President.*
den 25 September 1837. KOOIJ, *Directeur, fungerend Secretaris.*

*** Ondertrouwd:
Leeuwarden, JAC. ZEPER, en
den 15 October 1837. M. F. P. WALLER.
Eenige kennisgeving.

** Heden beviel zeer voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER, ELISABETH DE JONG, geliefde Echtgenoote van
Sneek, den 6 October 1837. J. H. BRENNINKMEIJER.

** Heden verloste mijne geliefde Echtgenoot van eenen ZOON.
Ternaard, den 8 October 1837. R. DE BOER.

** Heden verloste door Gods goedheid, vrij voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER, M. PEES, geliefde Huisvrouw van
Zwolle, den 10 October 1837. W. DEN BOUWMEESTER.
Eenige en algemeene kennisgeving.

** Heden beviel van eene welgeschapene DOCHTER, CATARIENA H. DE VRIEZE, geliefde Echtgenoot van
Heerenveen, den 13 October 1837. H. J. DIJKSTRA.

** Heden beviel voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER, GEZIENA WILLINGE, geliefde Echtgenoote van
Wolvega, den 13 October 1837. L. P. PRINS, *Med. Dr.*

** Heden beviel van eenen ZOON, M. C. SLUITERMAN, Echtgenoot van
Bergum, den 14 October 1837. S. DOUMA.

** Heden verloste van eene DOCHTER CATHARINA MARIA ANNA TERHORST, geliefde Echtgenoote van
Leeuwarden, L. METZ,
den 15 October 1837. *Banketbakker.*

** Heden verloste van eene DOCHTER THEODORA KUTSCH, geliefde Echtgenoote van
Leeuwarden, R. F. LOJENGA.
den 16 October 1837.

** Heden namiddag ten 5 ure, overleed na een kortstondig lijden van 5 dagen, mijne waarde en zeer geliefde Vrouw, ANNA JOHANNES MARIJNEN, in den ouderdom van 45 jaren, na voorzien te zijn van de Heilige Sacramenten onzer Kerk, mij nalatende 8 kinderen, waarvan vijf, het gemis eener zorgdragende Moeder, niet kunnen beseffen.

Ruim 17 jaren, mogt ik met haar een vergenoegden echt beleven en alleen, de hoop op een zalig wederzien, is in staat mijne smart te lenigen.
Balk, den 30 September 1837. J. H. DE BOER.

** Met een smartvol gemoed, geve ik door deze het treurig berigt aan Familie en deelnemende Vrienden, dat mijne geliefde Echtgenoote A. H. VAN DER WERF, aan eene uitterende ziekte, heden morgen overleden is, in den ouderdom van 43 jaren en ruim 5 maanden, na eenen genoegelijken echt van ruim 17 jaren, mij nalatende 14 kinderen, waarvan 4 uit een vroeger huwelijk.
Bolsward, den 30 September 1837. J. B. VAN DEN OEVER.

** Heden morgen omstreeks drie ure, bezweek ten gevolge eener uitterende ongesteldheid, onze veelgeliefde Zoon en Broeder de Heer FRANKEN JONGBLOED, Ontvanger van 's Rijks Belastingen alhier, in den bloeijenden leeftijd van 31 jaren en 7 maanden. Groot is ons verlies; met weemoed staren wij op zijn stoffelijk overschot, doch wij wenschen te berusten in Gods wijzen wil, terwijl wij vertrouwend hopen dat zijne standverwisseling zalig zal zijn.
Sloten, S. R. JONGBLOED, Geb. RUARDI.
den 2 October 1837. G. JONGBLOED.
T. JONGBLOED.

** Heden overleed tot mijne innige droefheid mijn waarde Man, FRANS SIEBES STELLINGWERFF, in den ouderdom van 30 jaren en 7 maanden, mij nalatende, twee kinderen, te jong om hun verlies te beseffen.
Lemmer, ANTJE H. LEHEUX,
den 2 October 1837. Wed. F. S. STELLINGWERFF.

** Heden overleed alhier, na eene kortstondige ziekte, mijn dierbare Echtgenoot, BOURITIUS FONTEIN, in den gezegenden ouderdom van ruim 80 jaren.
Harlingen, J. M. JAARDA,
den 7 October 1837. Wed. B. FONTEIN.
Eenige kennisgeving.

** Heden overleed na eene langdurige ongesteldheid, mijn waarde Man PIER RIJPMA, in leven Landbouwer en Volmagt in het Dijksbestuur van Oostdongeradeel, in den ouderdom van ruim 56 jaren, waarvan ik 33 jaren met hem in een genoeglijken echt ben vereenigd geweest.
Niawier, B. D. HEERMA.
den 10 October 1837. Wed. P. RIJPMA.

De Prijs der BOTER te Leeuwarden, den 13 October 1837, *f* 34,00 à *f* 35,00
GROVE KAAS, *f* 17,00 tot *f* 21,00.

De In- en Uitlandsche ROGGE en TARWE was dienzelfden dag: Rogge *f* 157,50 het Last. — Tarwe *f* 7,35 de Mudde.

PRIJSCOURANT DER EFFECTEN.

AMSTERDAM, den 14 October 1837.

NEDERLAND.			Gebl.
Werk. Schuld à 2½ pCt.		52¾	
Dito dito...... 5	»	101 1/16	
Uitgest. Schuld........		11 5/12	
Kansbilj. van dito.....		22¾	
Amortis. Synd. 4½ pCt.		93 15/16	94
Dito dito 3½	»	76⅞	
Handel-Maats. 4½	»	163⅜	163¾ 163½
Nieuwe dito.. 4½	»		
Dito dito 1837. 4½	»		
O. I. Leening . 4	»		
Dito.......... 5	»	99¾	
Aand. Kansb... 4	»		
Aand. Spoorw. 4	»	138	
FRANKRIJK.			
Insch. Grootb.. 3 pCt.			
ENGELAND.			
Insch. Grootboek......			
SPANJE.			
L. bij Ardoin £ 85. 5pCt.		18⅜	18½
Dito bij dito, onb. stukk..		18⅜	
Passive...............			
Deferred			
Fransche Uitgestelde...		6 15/16	
PORTUGAL.			
Oblig. te Londen 5 pCt.			
Dito dito....... 3	»		
NAPELS.			
Cert. bij *L. & B.* 5 pCt.			
Dito bij *Falc. & C.* 5	»		
Leen. te L. bij *R.* 5	»		

			Gebl..
Aand. Tavoliere 3½ pCt.			
Aand. te Parijs. 3½	»		
RUSLAND.			
O. *H.* 1798 en 1816, 5 pCt.		104¼	
Dito dito 1828 en 29, 5	»	104⅞	
Cert. d. 1831 en 33, 5	»	96 7/16	96½.
Obl. te Londen.. 5	»		
Cert. te Hamburg 5	»		
Inschrijv. in Assig. 6	»	67 3/16	67¼
Certifi. van dito... 6	»	67 11/16	
POLEN.			
Aand. met Lot. fl. 300 *f*			
» » » » 500 -			
PRUISSEN.			
Aand. met Lot. R. 50 *f*			
Neg. Londen 1830 4 pCt.			
OOSTENRIJK.			
Aand. met Lot. *f* 100...			
Dito dito *f* 250.. 4 pCt.			
Metalliek....... 5	»	100½	
Dito............ 3	»		
Dito te Lond. gen. 5	»		
Dito........... 2½	»		
W. B. bij *Goll & C.* 5	»	102½	
Dito........... 4	»		
N. Ween. Aand. fl. 500 *f* 709			
DENEMARKEN.			
L. te Londen ... 3 pCt.			
BRAZ. dito bij *Rots.* 5	»	87	
DARMST. Aand. bij L.			

Columb. 2de leening van 100 £ 19 13/16. — Mexico 5 pCt. van 100 £ 21; dito 6 pCt. van 100 £ 24¼, 25; van 150 £ 23¼; onbep. Coup. 18. — Peru 6 pCt. van 100 £ 12¾. — Blaauwe Grieken van 100 £ 19; van 200 £ 16⅛; van 300 £ 16¼.

GRIETMAN EN ASSESSOREN VAN DONIAWERSTAL, gelet op art. 2 en 3 van het reglement dd. 23 Julij 1835, goedgekeurd bij Z. M. besluit van den 16 Junij 1836, no. 33, betrekkelijk het beheer, onderhoud enz., van zoodanige Rij- en Voetwegen enz. in deze Provincie, waarvan het onderhoud en herstel door meer dan een persoon gezamenlijk uit een hand voor het geheel moet worden gehoed en gedragen.

Maken door deze aan de belanghebbenden en wel speciaal aan de Floreenpligtigen van de dorpen Goingarijp, Broek en Langweer, als onderhoudpligtigen van het Voetpad over de zoogenaamde Woudfennen, bekend, dat de legger van boven bedoelde Wegen, van heden af gedurende twee maanden, ter Secretarie dezer grietenij te Langweer ter visie zal liggen; zullende zij welke bezwaren tegen dezelve vermeenen te hebben, dezelve schriftelijk aan ons moeten indienen, vóór of uiterlijk op den 30 December 1837.
Langweer, *Grietman en Assessoren voornoemd,*
den 30 September 1837. S. VAN HEEMSTRA.
Ter ordonnantie van dezelven,
T. S. v. LEIJ.

Afbraak der Vrouwenpoort te Leeuwarden.

MR. VAN DER PLAATS, Notaris te Leeuwarden, zal, op Vrijdag den 27 October 1837, des namiddags ten één ure precies, op het Raadhuis aldaar, bij strijk- en verhooggeld, verkoopen:

De AFBRAAK van de VROUWENPOORT te Leeuwarden en aanlendende GEBOUWEN. — Condition te vernemen bij den Notaris en den Heer Stads Architect VAN DER WIELEN, aldaar.

HET GRIETENIJBESTUUR VAN IDAARDERADEEL, zal, op Woensdag den 18 October e. k. laten Verhardzeilen, te Grouw, onder Jagten en Booten van 6 el 960 streep en daar beneden: *Eene fraaije ZILVEREN ZAKTABAKSDOOS*, en *eene DITO DOOS*, onder Jagten en Booten niet langer dan 5 el 480 streep.

De aangifte zal moeten geschieden des voormiddags ten elf ure, aan den Secretaris te Grouw, zullende precies ten 2 ure het Zeilen een aanvang nemen.
Grouw, *Het Grietenijbestuur voornoemd,*
den 12 October 1837. M. P. D. v. SIJTZAMA.
Ter ordonnantie van hetzelve,
K. I. DOUMA.

DE RINGRIJDERIJ te Leeuwarden, bepaald op WOENSDAG den 18 October aanstaande, zal alsdan GEEN VOORTGANG HEBBEN, maar de tijd daarvan nader worden bekend gemaakt.

DE Notaris W. K. HOEKSTRA, te Wommels, gedenkt op Woensdag den 18 October en 1 November 1837, telkens des namiddags ten drie ure, ten huize van *W. L. de Roos*, Kastelein te Wommels, publiek tegen genot van strijk- en verhooggelden, presenteren te verkoopen:

Een uitmuntend vruchtbaar stuk los GREIDLAND, gelegen op Littenserbuurt onder Wommels, groot 1 bunder 60 v. el, ten Kadaster gemeente Wommels bekend sectie F, no. 167; belend ten Oosten Mejufvrouw *T. Heersma*, ten Zuiden *Pieter Lourends de Boer*, ten Westen de Erven den Heer *Folkersma*, ten Noorden *Sijbren Schaafsma cum s.*, belast met 1 Floreen op no. 9, te Wommels; tot St. Petri 1840 in huur en gebruik bij *Kornelis IJ. Greidanus en Vrouw*, te Wommels, en alsdan vrij te aanvaarden.

DE Notaris N. MEIJER, te Bolsward, zal, voor zoo verre de 4 laatste perceelen betreft, ten overstaan van het Vredegeregt van het kanton Bolsward, publiek bij strijk- en verhooggeld, aan de meestbiedenden, presenteren te verkoopen:

1. Eene HUIZINGE, met TUIN cum annexis, staande en gelegen te Schraard, geteekend letter S, no. 39, sectie C, nos. 325, 326 en 328 van het Kadaster, bij *Jan Helfrich* als huurder in gebruik.
2. Een vruchtbaar stuk GREIDLAND, gelegen onder het behoor van den dorpe Witmarsum, bekend bij het Kadaster sectie B, nos. 563 en 564, ter grootte van 2 bunder 66 v. roede 15 v. el, bij *Jan H. Elgersma* in gebruik.
3. Een best stuk BOUWLAND, aldaar, groot 2 bunder 20 v. roede 40 v. el, bij *Jan Jacobs Mulder* als huurder in gebruik.
4. 1 Bunder 85 v. roede 30 v. el GREIDLAND, gelegen onder het behoor van den dorpe Schraard, Kadastraal bekend sectie C, no. 268.
5. 1 Bunder 60 v. roede 70 v el GREIDLAND, aldaar, vermeld bij het Kadaster sectie C, no. 256.
6. 85 v. Roede TERP BOUWLAND, aldaar, sectie C, no. 199 van het Kadaster.
7. De EEN TWEEDE in een stuk BOUWLAND, aldaar, groot 2 bunder 80 v. roede 30 v. el, bekend bij het Kadaster sectie C, no. 215.

De vier laatste perceelen zijn bij *Fetze Annes Elgersma* als huurder in gebruik.
Het 1ste perceel den 12 Mei 1838, het 2de en 3de perceel St. Petri 1838 en de overige perceelen St. Petri 1840, vrij te aanvaarden.

Wie hieraan gading maken, komen op Donderdagen den 19 October 1837, bij de beschrijving en verhooging, en den 2 November daaraanvolgende, bij de finale toewijzing, telkens des namiddags ten 2 ure, in het Logement *het Hert*, te Bolsward.

BOELGOED.

DE Notaris DE VRIES, te Augustinusga, zal, op Vrijdag den 20 October 1837, ten 10 ure voor den middag, op de Buitenplaats van de Erven van wijlen den Heer *M. van Vierssen* aldaar, bij boelgoed en gereed geld verkoopen:

Een span groote vijfjarige zwarte Merriepaarden, een zwarte Ruin, een verdekte Wagen, twee paar Gereiden en verder Paardetuig, een Boere Wagen, een Bakwagentje, eene Aardkar, eene Eide en verdere Boere Gereedschappen; een Lijtshuis op afbraak, een Schip en Schiphuis, een Paauwehok, 2 Kroden, eene menigte Bloemen, te velde staande Aardappels; voorts een Staand Uurwerk, Tafels, Stoelen, Tobben, Emmers en hetgeen meer te voorschijn zal worden gebragt.

DE Notaris H. B. KLAASESZ, te Ternaard, zal, op Zaturdag den 21 October 1837, des namiddags ten 4 ure, ten huize van *U. J. Boersma*, te Ternaard, bij finale toewijzing verkoopen:

Eene HUIZINGE en BROODBAKKERIJ cum annexis, te Hantumhuizen, bij *R. W. Kamstra* in gebruik; op den 12 Mei 1839 te aanvaarden; waarop geboden is de som van *f* 900.

DE Notaris A. W. NAUTA, te IJlst, zal, op Maandag den 23 October 1837, des morgens ten 9 ure, ten sterfhuize van de Weduwe *Klaas Eises Ferwerda*, in leven Boerin onder Oosthem, publiek, bij boelgoed, tegen gereede betaling, presenteren te verkoopen:

1. Een UITMUNTEND en BEST BESLAG VEE, bestaande in 21 stuks melke Koeijen, 1 Weider, 4 Hoklingen, 6 Kalvers, 11 Schapen en Lammeren, 3 Varkens en 2 Paarden, waaronder 1 driejarig voskleur Ruinpaard.
2. BOERE REEUW en GEREEDSCHAPPEN, als: 2 Hooiwagens, 1 Sleeptrog, 1 Aardkar, 35 houten Melkaden, 7 Molkenvaten, 10 koperen en 8 houten Emmers, 1 Karn met toebehooren, 1 koperen Kaasketel, 2 Kaaspersen, 6 Botervaten, 2 Brokaden, 3 Weitonnen, 1 koperen Handketel, 1 Kret, Harken, Vorken, Grijpen, 1 Tijme, 2 Hooiroeden en 1 Lodde, benevens ongeveer 26 koeseten best gewonnen Hooi, zeer geschikt om vervoerd te worden.
3. MEUBELEN en HUISGERADEN, als: 1 bruin eiken Kabinet, 1 Pulpitum, 4 Bedden met toebehooren, 2 Klokken, 1 Hoekspijnt, 1 Kast, 3 Kisten, Spiegels, Schilderijen, Tafels, Stoelen, eene aanzienlijke partij Turf, Koper, Tin, IJzer, Glas, Porselein en Aardewerk, eenige stukken Rookvleesch en Spek, en al hetgeen ten dage des boelgoeds meerder te voorschijn zal worden gebragt.

Zullende mede na het eindigen des boelgoeds publiek worden verhuurd, tot aan den 12 November 1837: Alle de LANDEN der Zathe, bij de Weduwe *Klaas Eises Ferwerda*, als eigenaarsche in gebruik geweest, en zulks in onderscheidene perceelen.

MR. A. VAN SLOOTEN, Notaris te Dokkum, zal, publiek bij strijk- en verhooggelden presenteren te verkoopen, ten overstaan van het Vredegeregt:

1. Eene HUIZINGE op den Dijk te Dokkum, in wijk D, nummer 60, bij het Kadaster bekend onder nummer 871, bij de Weduwe *Dijkstra* bewoond.
2. Eene HUIZINGE aldaar, wijk D, nummer 64, bij het Kadaster bekend onder nummer 879.
3. Eene WONING aldaar, wijk D, nummer vier en negentig, bij het Kadaster bekend nummer 872; alles staande en gelegen te Dokkum.

Den twaalfden Mei 1838 te aanvaarden.
Alles toebehoorende aan de Erven *T. M. Dijkstra.*

Wie daaraan gading maakt, kome op Dingsdag den 24 October 1837, des avonds ten 6 ure, ten huize van *M. T. Dijkstra*, op de Vleeschmarkt te Dokkum.

DEZELFDE NOTARIS en de Deurwaarder J. H. VAN DER WERFF, zullen, publiek bij strijk- en verhooggeld aan de meestbiedenden verkoopen:

Een BEURT of de HELFT in een geoctrooijeerd TREKSCHIP, varende van Dokkum op Strobos en terug, geteekend met nummer 6; mede op den 12 Mei 1838 te aanvaarden, en behoorende aan de voornoemde Erven *Dijkstra*.

Wie daaraan gading maakt, kome op tijd en plaats als voren.

DE Notaris WIJMA te Harlingen, zal aldaar, op Woensdagen den 25 October en 1 November 1837, des avonds ten 6 ure, in het Koffijhuis van *L. Remkema*, publiek veilen:

Een uitmuntend stuk GREIDLAND, groot 1 bunder 7 v. roede, belast met 1 Floreen 7 Stuivers Dijkschatting, gelegen onder Almenum, aan de Bolswarder Vaart, ten Oosten de Gleibakkerij van den Heer *van der Plaats*, vrij van reed en drift, en daarmede bevoorregt over Stads Landen, bij den Heer *J. A. van der Werff* in gebruik, tot St. Petri 1838 en alsdan vrij te aanvaarden.

DE Notaris T. ALMA, te Menaldum, daartoe regterlijk gecommitteerd, zal, op Woensdag den 25 October 1837, des namiddags ten 4 ure *zonder uitstel*, ten huize van *D. K. de Jong*, te Berlicum, ten overstaan van het Vredegeregt van het kanton Dronrijp, finaal verkoopen:

Eene ZATHE en LANDEN, met HUIZINGE en SCHUUR no. 4, BOOMEN, PLANTAADJE en verder aanbehooren, groot 29 bunder 33 v. roede 80 v. el Bouw- en Greidland, alles bij en aan elkander gelegen onder den dorpe Berlicum; bij de Wed. *IJnte Ruurds van Donia* bewoond en gebruikt, tot St. Pieter en Mei 1838, en dan te aanvaarden; waarop in perceelen geboden is de som van *f* 14778.

De Biljetten, en Voorwaarden, zijn mede bij den Griffier Mr. J. STINSTRA te Franeker te vernemen.

Mrs. B. HAGA en A. D. RENEMAN, zullen, ten overstaan van Mr. L. J. HUBER, Notaris te Sneek, publiek bij verhooggeld, aan de meestbiedenden presenteren te verkoopen:

Eene uitmuntende ZATHE en LANDEN, gelegen te Hiemert onder Burgwerd, groot naar naam en faam 23 bunder en ruim 51 v. roede, thans in huur bij *Jelle Pieters Boersma* en *Vrouw*; op St. Petri en Mei 1838 vrij te aanvaarden, — en zulks in perceelen, breeder bij Biljetten omschreven.

Wie gading maken, komen op Donderdag den 19 October 1837, bij finale toewijzing, des namiddags precies ten twee ure, in het Logement den Wijnberg, bij de Weduwe *Wijbes*, te Bolsward.

Uit de hand te koop:

Een beste WATERMOLENSCHROEF en BAK. De Schroef in scheppen lang 27 palm; zwaar over zijn diameter 9 palm. Een ROEDE, lang 50 palm, in het krop zwaar 12 en 17 duim. Verder een AS, RADEN, PEN en HALFSTEEN. Te bevragen bij SJOERD P. HIDMA, Mr. Timmerman te Witmarsum.

Men verlangt tegen Mei e. k. eene welbeklante BAKKERIJ te huur, in een der voornaamste Plaatsen van Vriesland. Adres bij J. WESTERHOF, te Blankenham. *Brieven franco.*

NB. Er wordt verlangd een gedresseerde PATRIJSHOND. Adres met gefrankeerde brieven bij L. HEISTERS, Koopman te Franeker.

AANBESTEDING,

Bij besloten briefjes: Van het afbreken eener SCHUUR, en het bouwen van een nieuw KOETSHUIS en STALLING, op *Wiarda State* te Goutum. Bestek en Teekening te zien van af den 13 October 1837, bij J. D. WIERSMA, Kastelein aldaar. De briefjes in te zenden vóór of op den 21 dier maand, op voormelde State. De gegadigden, die aanwijzing verlangen, laten zich vinden den 19 dezer, des morgens ten 9 ure, bij gemelden Kastelein, en nadere inlichting van het werk bij P. W. FRANZEN, Mr. Timmerman te Leeuwarden.

KAGCHEL-FABRIJK.

De Ondergeteekende berigt zijne geëerde Stad- en Landgenooten, dat zijn Magazijn ruim gesorteerd is van alle soorten van geslagen en gegoten CIRCULEER-, HERMITAGE-, KEUKEN- en andere KAGCHELS, en *verhuurt* dezelve met hun toebehooren. Ook levert hij gemetselde KOOKMACHINES die zeer voldoende zijn, en maakt ook alle soorten van Fabrijks-, Molen- en gaande IJZERWERKEN, als ook voor Goud-, Zilversmids en Koperslagers PALEERHAMERS en alle andere WERKTUIGEN. Verzekerende dat hij door billijke handelwijze de achting en het vertrouwen zoekt waardig te blijven, als ook van allen met welke hij de eer heeft in betrekking te staan.

Leeuwarden, G. J. BEERS,
den 2 October 1837. *Smid, Slotenmaker en Kagchelfabrikant, op de Tuinen, letter B, no. 66.*

KAGCHELS EN VUURHAARDEN.

De ondergeteekende continueert, gelijk vorige jaren, in het verkoopen van bovengenoemde artikelen tot civiele prijzen, en is daarin ruim gesorteerd; — maaksel en deugdzaamheid zijn, uit de menigvuldige door hem reeds afgeleverde stukken, genoeg bekend, dan dat daarover iets behoeft gezegd te worden.

Leeuwarden, H. BORGRINK,
den 12 October 1837. *op de Kelders, letter H, no. 29.*

Kabinet van Oostersche Zeldzaamheden,

OP HET ZAAILAND TE *LEEUWARDEN*.

De Ondergeteekende heeft de eer het Publiek te berigten, dat hij uitgenoodigd door verscheidene Liefhebbers, een abonnement zal openen ter bezigtiging van zijn Kabinet; waarvan de lijsten ter inschrijving zullen gereed liggen aan het Bureau van hetzelve. De prijs van het abonnement is bepaald op *f* 1,50 per persoon. Terwijl hij tevens informeert dat zijn verblijf alhier ter Stede slechts 14 dagen zal aanhouden.

D. BOER.

NB. De opregte MANDARIN GEMBER, SOIJA en andere precieuse zaken zijn bij hem mede te bekomen.

Magazijn van Fer de Berlin.

De Ondergeteekende heeft de eer het geacht Publiek te berigten dat hij nog vele nieuwe Artikelen ontvangen heeft, waaronder bijzonder uitmunten: Schaakspellen van Fer de Berlin, en Haardstellen; eene nieuwe soort van Inktkokers, Naaischroeven en Garenwinders, Flacons, Zwavelstok- en Cigarenbakjes, Garnituren voor Dames, onderscheiden soorten van Mantelhaken en Boaringen. Verder veel Berlijner Nieuw Zilver, Reiscassetten, Damestasschen en Mandjes van *f* 1 tot *f* 4. Voorts Parfumeriën beneden fabrijksprijs, waaronder Bastilles en *Poudre à Parfumer du Roi de Prusse*, (deze Poeder bestaat geheel uit bloemen); Berlijner Stroomatjes van 45, 50 en 60 Cents; Portefeuilles, Cigarenkokers, Haarschuijers en Buffelhoren Haarkammen; elastique Gordels voor kinderen, fijn geschilderde Snuif-, Tabak- en Cigarendoozen; op eene nieuwe manier op blik geschilderde Tableaux; alsmede nog een fraai *Speelkastje*, zes aria's spelende, geschikt om onder eene Pendule geplaatst te worden, voor den zeer geringen prijs van *f* 55; en verkoopt verder alle zijne Artikelen tegen fabrijksprijzen.

Zijn Magazijn zal nog tot den 21 dezer geopend zijn ten huize van den Heer J. D. LEICKERING, op de Berlikumermarkt alhier.

Leeuwarden, den 16 October 1837. S. SCHARZMAN.

MAGAZIJN
VAN GESLEPEN EN GEGRAVEERD
KRISTAL EN GLASWERK,
VAN J. H. PALME,

Kristal- en Glasfabrijkant uit Parchen *in* Bohemen.

De Ondergeteekende heeft de eer het Publiek hiermede te berigten, dat hij met zijn Magazijn van *Frankfort a/M.*, *Wisbaden* en *Rotterdam* voor het eerst alhier is aangekomen en uitgepakt zal zijn in de Wijnberg alhier, en aldaar zal openen een uitgezocht, elegant gesorteerd Magazijn van eigen vervaardigd KRISTAL- en GLASWERK, met verscheiden Bocalen, Bekers, Tuimelaars, Flacons voor Tafel- en Toiletgebruik, onderscheidene Zak-Flacons; diverse smaakvolle Ornamenten op Schoorsteenen, op Etagères, enz., Porte-Byoux, Platina-Vuurmachinen, Porte-de-Vilibus, Aromatische Parfumeerlampen, Bloemvazen, Likeurstellen, Theedoozen, Melkkannen, Suikerpotten, Suikermandjes, Theekistjes, Zoutvaatjes, Mostardpotjes, Botervlootjes, Eijerschaaltjes, Olie- en Azijnstellen, Caraffen voor fijne Likeuren en Kersenwater, Roomschalen, Kompotten, Pijramiden op het midden der Tafels voor Vruchten, Confituren en Ananassen, Vruchtschalen, Confituurschalen, Desertborden, Tafelkandelaars, Kinderspeelgoed, enz. Genoemde Voorwerpen zijn in alle kleuren, als: Rosé, Goud, Compositie, Amatist, Topase, Opaal, Chrysalitte, Hyalith en Lythijalin, Cornalin, enz. Ook belast hij zich met het leveren van Lusters, Lampen, Tafel-, Drink- en Desert-Serviezen, naar den laatsten smaak; verzekert eene accurate bediening en zeer billijke prijzen.

J. H. PALME.

NB. Het algemeen Magazijn is gevestigd ten huize van den Heer A. SCHÖLGENS, Schrijnwerker op de Zuidblaak, wijk B, no. 2, te *Rotterdam*.

Bij nadere annonce zal de tijd van opening van het Magazijn alhier worden bekend gemaakt.

Russisch Magazijn van Pelterijen.

De Ondergeteekenden verwittigen het geëerde Publiek, dat zij in den loop dezer maand alhier zullen arriveren met een uitgezocht MAGAZIJN van PELTERIJEN. Zij zullen steeds trachten het hun sedert jaren geschonken vertrouwen door eene prompte en juiste bediening waardig te blijven.

HEINRICH LÖWENSTAM & Co., *van Rotterdam.*

Het DENTIFRICIUM ANGLICANUM of ENGELSCH TANDMIDDEL, hetwelk de vuilste en zwartste tanden ivoorwit maakt, de worm en kalkaangroeijing belet, wegnemende alle invreting en bederf van scorbut, maakt de losse tanden vast, mond en adem frisch en zijnde een preservatief middel, wordt à 70 Cents in Amsterdam verkocht, bij P. van Rossen, Boekwinkel, Leidsche Straat, bij de Heerengracht, no. 8; te Sneek, bij F. HOLTKAMP; te Leeuwarden, bij W. A. BROERS. en te Harlingen bij A. & E. IJZENBEEK.

RUSSISCH MAGAZIJN
VAN
PELTERIJEN,
VAN DE GEBROEDERS
J. en M. JACOBOWICZ,
BONTWERKERS UIT *DANTZIG.*

Wij hebben de eer het geachte Publiek te berigten, dat wij alhier zijn aangekomen met een uitgezocht elegant Magazijn van EIGEN VERVAARDIGDE

ECHTE RUSSISCHE PELTERIJEN,

bijzonder net en solide bewerkt, welke tot de minste prijzen verkocht zullen worden, als: Heeren STATIE- en REISPELSEN, POLONAISEN, JASSEN met Bont gevoerd, naar den laatsten smaak, en KAMERPELSEN, voor Dames, PALLATINES, BOA'S, COLLIERS, PELLERINES, MOFFEN, GARNITUREN, MANTELS met en zonder Bont gevoerd, RUSSISCHE KOTZUBEIKA'S, VOETKASTJES, en alle tot dit vak behoorende artikelen. Deze Goederen vervaardigd van Sobels, Marder, Petitgris, Genottes, Iltis, Lijnx, Astrakan, blaauw, zwart en zilver Vos, Calinski's, Perowitski's, Hermelin, Zwanen, enz.

PRIJS-COURANT HUNNER PELTERIJEN
voor het
AANSTAANDE SAISOEN.
PRIX FIXÉ.

	Pallantins.	*Pellerins.*	*Boa's.*	*Moffen.*
Marter Zebelin	*f* 150 tot 350	*f* 70 tot 175	*f* 70 tot 200	*f* 50 tot 100
Edel Marter...	- 150 — 180	- 70 — 84	- 60 — 70	- 40 — [illegible]
Steen Marter..	- 50 — 80	- 28 — 35	- 24 — 40	- 16 — 20
Hermelin......	- 70 — 150	- 40 — 70	- 50 — 100	- 40 — 80
Nertzen......	- 50 — 80	- 25 — 50	- 30 — 50	- 16 — 30
Iltis..........	- 30 — 50	- 20 — 30	- 20 — 30	- 10 — 20
Zwart Jenott...	- 25 — 40	- 10 — 30	- 10 — 24	- 8 — 24
Blaauw Jenott.	- 20 — 40	- 10 — 20	- 10 — 20	- 7 — 18
Petitgris......	- 30 — 70	- 15 — 25	- 18 — 40	- 16 — 30
Lijnx.........	- 40 — 100	- 15 — 30	- 16 — 30	- 15 — 30
Lapein........	- 20 — 30	- 8 — 18	- 8 — 12	- 6 — 10
Zwaan........	- 20 — 30	- 8 — 18	- 20 — 30	- 15 — 20
Changilla.....	- 30 — 70	- 18 — 40	- 18 — 40	- 16 — 35

NATURELLE SGUERL, TAILS BOAAS, Bruin *f* 7,50 tot *f* 15, IDEM IDEM Zwart *f* 18 tot *f* 24, vele soorten van VOERINGEN voor DAMES MANTELS van *f* 20 tot *f* 80, 4¼ el wijd en 1¼ el breed.

Alsmede echte BERLIJNSCHE ROBES DE CHAMBRE voor HEEREN en DAMES tegen Fabrijksprijzen, in Katoen- en Wollen Stoffen van *f* 6 tot *f* 12, Halfzijde en Zijden van *f* 12 tot *f* 25, alsmede RUSSISCHE WINTERPETTEN en WARSCHAUSCHE KARPETTEN.

Het Hoofd-Magazijn is gevestigd in de Schoolstraat, te 's Gravenhage, en in deze Stad van heden tot den 22 October in de Wijnberg.

)o( )o( )o(Een fatsoenlijk BURGER MEISJE van de Protestantsche Godsdienst, zag zich gaarne op November aanstaande of eerder als KINDERMEID en NAAISTER in eene fatsoenlijke Huishouding geplaatst. Nader onderrigt bij A. van Zuijlen, in de Galileër Kerkstraat te *Leeuwarden.* — *Brieven franco.*

)o( )o( )o(Ouders of Voogden hun Zoon of Pupil het BROOD-, KLEIN- en BESCHUITBAKKEN willende laten leeren, vervoegen zich in persoon of met franco brieven bij W. de Waij, Mr. Bakker te Franeker, die in alle billijkheid wil handelen.

)o( )o( )o(Er wordt vermist een jonge licht-geelbonte WINDHOND met eene bles en een wit plekje op den neus, zijnde een Rekel. Die denzelven terug bezorgt bij IJNZE SJOERDS de BOER, Landbouwer te Midlum, zal wel beloond worden.

)o( )o( )o(Degene welke op Vrijdag den 29 September jl. te Leeuwarden verloren heeft een KNIPBEURSJE, waarin eenig Geld, kan hetzelve tegen bewijs van eigendom en betaling der kosten terug bekomen bij REIN C. FABER, Mr. Grofsmid te Minnertsga.

VERKOOPING *van eene zeer aanzienlijke en welgeconditioneerde verzameling van vele belangrijke Godgeleerde, Kerkelijke, Geschied-, Natuur- en Dichtkundige, nieuwe Fransche en Engelsche* BOEKEN, waaronder inzonderheid uitmunten:

In folio: De groote Albinus, 3 deelen met platen, een fraai exemplaar. Prentwerk van Markus, met 100 platen.

In Quarto: Historische beschrijving der reizen, 21 deelen. Vosmaer, beschrijving der dieren. Dictionaire de l'Academie.

In Octavo: Van der Palm, Salomo, 7 deelen. Gellert's fabelen, 3 deelen met platen. Martinet, historie der wereld, katechismus der natuur, en beschrijving der Nederlanden. Segur, algemeene geschiedenis, 20 deelen met platen. Laplace, reis, 7 deelen. Wagenaar, Vaderlandsche historie, 21 deelen, bij Tirion. Kok, Vaderlandsch woordenboek, 33 deelen. Tafereelen der staatsomwenteling in Frankrijk, 30 deelen met platen. Eene verzameling uitgezochte Romans en Reisbeschrijvingen, bijzonder geschikt voor Leesbibliotheken en Leesgezelschappen.

Welke zullen worden verkocht op Woensdag en Donderdag den 25 en 26 October 1837, door en ten huize van F. HOLTKAMP, Boekhandelaar te Sneek, ten overstaan van den Heer Mr. J. J. WIERSMA, Notaris aldaar.

De Boeken zijn te bezien des Maandags vóór de Verkooping.

De Catalogus is voor 10 Cents te bekomen bij bovengemelden Boekhandelaar, en bij L. HOLTKAMP Fz., Boekhandelaar te *Leeuwarden.*

NB. Gegadigden binnen en buiten de Stad, waar geene Catalogus wordt gezonden, worden verzocht dezelve te laten halen.

BOEKVERKOOPING.

De Boekverzameling, nagelaten door wijlen den Hoogleeraar A. IJPEIJ, zal *den 23 October* 1837 *en volgende dagen*, door den Boekverkooper R. J. SCHIERBEEK Junior, te *Groningen*, publiek geveild worden. Deze verzameling bevat eene menigte BOEKEN uit onderscheidene Wetenschappen, waaronder de *Godgeleerde, Oudheid-, Taal- en Geschiedkundige Werken en Handschriften* vooral de aandacht verdienen. Van de Catalogus zijn nog weinige Exemplaren, à 25 Cents, ten voordeele der Armen, verkrijgbaar, mede bij den Boek- en Steendrukker L. SCHIERBEEK, op de Nieuwestad te *Leeuwarden*, bij wien is gedrukt en alom te bekomen:

De OUDE SERGEANT. Het Leven en de Lotgevallen van J. F. Löffler. *Eene bijdrage tot de geschiedenis der tijdgenooten.* 1785—1836. Uit het Hoogduitsch door J. S. Spoelstra. Eerste Deel, met Portret en Titelvignet *f* 3,90.

Het *tweede en laatste Deel* is met eene maand te bekomen.

***** Bij G. T. N. SURINGAR, Boekhandelaar te Leeuwarden, is van de pers gekomen en alom verkrijgbaar gesteld:

De HEIDENSCHE MOLEN, *een Roman* van DAN. LESSMANN. Naar het Hoogduitsch. *Eerste deel* . . . . *f* 3,50.

Het *tweede deel*, waarmede dit werk *kompleet* zal zijn, volgt spoedig.

NAGELATEN GEDICHTEN van SIMON STIJL, Schrijver van *de Opkomst en Bloei der Vereenigde Nederlanden.* Mengelpoezij, gr. 8vo in karton *f* 2,40.

Met dezen bundel en de vroeger uitgegeven *Tooneelpoezij*, waarvan mede nog exemplaren voorhanden zijn, is deze Verzameling van *Nagelaten Gedichten* van *Stijl*, kompleet. De Uitgever hoopt dat dit tot dusverre onuitgegeven Werk van dezen zoo hooggeschatten Schrijver, door het Publiek naar waarde geschat en met graagte ontvangen zal worden. Beide bundels zijn afzonderlijk verkrijgbaar.

Tevens verkrijgbaar bij den Mede-Uitgever, den Boekhandelaar M. van der Plaats, *te Harlingen.*

MATHILDA en STRUENSEE, *Nieuw oorspronkelijk Treurspel* door Mr. A. van HALMAEL, Jr. . . . . *f* 1,40.

HANDBOEK *voor Verzamelaars van Nederlandsche Historiepenningen*, gr. 8vo . . . . *f* 1,00.

BERLIJN *zoo als het eet en drinkt.* Naar het Hoogduitsch van Ad. BRENNGLAS. De Kruijers . . . . *f* 0,30.

NEERLANDS HELDENDADEN te LAND, *van de vroegste tijden af tot in onze dagen*, door J. BOSSCHA, Hoogleeraar aan de Militaire Akademie te Breda, 20ste Aflevering. Bij Inteekening . . . . *f* [illegible]

Bij bovengenoemden Boekhandelaar is dezer dagen ontvangen eene aanzienlijke partij nieuw uitgekomen Hoogduitsche en Fransche Boekwerken.

TER LEEUWARDER COURANTDRUKKERIJ.